

6. Sterke man

mei 2007 - II

Een keer kreeg ik een lift van een belastingadviseur. Enthousiast vertelde hij over zijn vak en over de perfectie van ons belastingstelsel. Aan werkelijk elke situatie was in ons systeem gedacht. Ik opperde dat er toch altijd weer onverwachte omstandigheden kunnen opduiken. Hij geloofde van niet, maar je moest wel de weg weten. Als je die weg nu niet weet, en je gaat ook niet naar een belastingadviseur, wat dan. Dan heeft dat tot consequentie dat je het knagende gevoel kunt krijgen teveel betaald te hebben: het NS-syndroom. Door de vele kaartsoorten - de daluren, de groepsreductie, de seniorenreductie, de scholierenreductie, de spitsheffing, de meereiskorting, de automaten korting, het avondretour, het weekendabonnement enzovoort - raak je ervan overtuigd dat je altijd voordeliger had kunnen reizen, met andere woorden dat je ten onrechte teveel betaald hebt, met nog andere woorden: je bent afgezet. Wilt u het NS-syndroom voorkomen, dan moet u alle regeltjes goed in acht nemen. Maar ook dat heeft zijn consequenties. Namelijk dat de overheid uw hele hebben en houden teweet komt, want wat controleert de belastinggaarder zoal niet: uw hypothecaire situatie, uw goede doelen, of u een tandenborstel- of voordeurdeler bent, wat u in het buitenland doet, hoe u naar uw werk reist, hoe het er bij u binnen uitziet, hoeveel afval van welk soort u al of niet u aan de weg zet, of u een hond of schape heeft, enzovoort. Op zich allemaal niet zo erg, maar.... het stopt niet! Binnenkort worden we gecontroleerd op een tweede paspoort, op het inschroeven van spaarlampen, komt de energie-inspecteur uw woning keuren en worden we dankzij een kastje in onze auto overal vervolgd. Wat gebeurt er met deze informatie? "Niets," stelt men ons gerust; "tenzij u zich uiteraard verdacht gedraagt." Dan worden ook onze internet en telefoon teruggespoeld. Aha. Alle informatietouwtjes hangen er ongevaarlijk losjes bij, tenzij men zich misdraagt. Maar, hoe hard ze ook roepen dat ze de normen en waarden in pacht hebben, ambtenaren en politici zijn ook maar mensen die zich kunnen misdragen. Bij voorbeeld door u per ongeluk met een druk op de informatieknop tot "verdachte" te verklaren. Daartegen bestaat natuurlijk een beveiliging, neem ik aan; ik ben goedgegelovig. Er is echter één situatie waarin de neurotische ziekte ons te willen controleren fataal wordt. Er is maar één Nieuwe Sterke Bekende Nederlander nodig die alle touwtjes in één keer aantrekt: er is maar één NSBN-er nodig, en het is gedaan. Zoals een Duitse collega tegen me zei: "Wenn das so weitergeht, geschieht bei Ihnen genau dasselbe wie bei uns in 1933, nur das die heutige Technik die Sache um so schlimmer macht."

Uw columnist, V.L.